

GDS - Geriatrisk Depresjonsskala

Om GDS

GDS er en selvevalueringskala som avdekker depresjon hos eldre. Skalaen er et screeningsinstrument med 30 Ja/Nei spørsmål som pasienten fyller ut selv. Norske undersøkelser anbefaler skalaen brukt som intervju (1). Den ser ut til å være en meget god skala. Den anbefales også av British Geriatric Society og blir ofte brukt i internasjonale studier.

Vurdering av skalaens anvendbarhet

GDS kan med fordel anvendes av helsepersonell uten psykiatrisk spesialkompetanse. Den er robust og kan brukes blant somatisk syke eldre og lett til moderat demente pasienter.

Validitet

God validitet. En skår på > 11 indikerer depresjon; sensitivitet 84 % og spesifisitet 95 %. Dersom man øker cut off skår til > 14, er sensitiviteten 80 % og spesifisiteten 100 %⁽²⁾. For pasienter med demensdiagnose er imidlertid sensitivitet og spesifisitet noe lavere uansett cut off skår⁽³⁾.

Reliabilitet

God reliabilitet. Intern konsistens: Cronbachs alpha: 0.94⁽²⁾. Test-retest (n=20, etter en uke) er 0.85⁽²⁾. Retest i norsk undersøkelse ga en gjennomsnittlig Kappa-verdi på 0.77⁽¹⁾.

Brukervennlighet

Utfylling av skalaen tar vanligvis 10 minutter.

Konstruksjon

Endimensjonal.

Brukerveiledning

Det følger med to nesten identiske skjemaer. Hvis pasienten fyller ut skjemaet selv, gi vedkommende skjemaet uten stjerner. Erfaringer tilsier at en med fordel kan hjelpe pasienten med utfyllingen eventuelt fylle ut skjemaet selv ved å intervju pasienten. Det kan være i tilfeller hvor pasienten er engstelig, har nedsatt syn, er dement eller er deprimert og derfor har nedsatt utholdenhet. Et JA på spørsmålene 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26 og 28 gir en skår på 1, mens et NEI på spørsmålene 1, 5, 7, 9, 15, 19, 21, 27, 29 og 30 også gir skåre 1. Intervjuer må selv avgjøre om det er mest naturlig å tiltale pasienten med du eller De. Det får ingen betydning for resultatet hvilken tiltaleform en bruker så lenge intervjuet foregår på en respektfull måte og under rolige forhold. Gi pasienten god tid til å svare og gi rom for assosiasjoner rundt hvert spørsmål. Dersom skår > 11, bør man følge opp og utføre MADRS intervju.

Referanser

1) Berentsen VD, Schirmer H. Depresjoner hos geriatiske pasienter. Sosial- og helsedepartementet og Statens helse-tilsyns utviklingsprogram om alderspsykiatri, Rapport nr. 2, Sem: INFO-banken, 1995.

2) Yesavage JA, Brinx TL. Development and Validation of Geriatric Depression Screening Scale; A preliminary report. J Psychiatr Res 1983; 17: 37-49

3) Burke WJ et al. Use of Geriatric Depression Scale i dementia of the Alzheimer Type. Am Ger Society 1989; 37:85-60

Geriatrisk depresjonsskala - GDS

Pasientens navn:

Fødselsår/dato:

Dato utfyllt:

Utfyllt av/dato:

Stilling:

**Nedenfor finner du 30 spørsmål om hvorledes du har følt deg den siste uken.
Vær vennlig å krysse av for det svaralternativ som passer for deg.**

	Ja	Nei
1. Føler du deg jevnt over tilfreds med livet		
2. Har du oppgitt eller sluttet med mange interesser		
3. Føler du at livet er tomt		
4. Synes du ofte at tilværelsen er kjedelig		
5. Ser du lyst på fremtiden		
6. Er du plaget med tanker som du ikke får ut av hodet		
7. Er du vanligvis i godt humør		
8. Er du engstelig for at det skal hende deg noe alvorlig		
9. Føler du deg vanligvis lykkelig		
10. Føler du deg ofte hjelpeløs		
11. Føler du deg ofte urolig og rastløs		
12. Foretrekker du å være hjemme fremfor å gå ut å oppleve nye ting		
13. Er du bekymret for din egen fremtid		
14. Føler du at du har større problem med hukommelsen enn mange andre (jevnaldrende)		
15. Føler du i øyeblikket at det er godt å leve		

	Ja	Nei
16. Føler du deg ofte nedtrykt og ensom		
17. Føler du deg verdiløs slik du nå er		
18. Bekymrer du deg ofte over fortiden		
19. Synes du livet er spennende		
20. Er det et tiltak å ta fatt på noe nytt		
21. Føler du deg opplagt		
22. Synes du at din egen situasjon er håpløs		
23. Synes du at folk flest har det bedre enn deg		
24. Bli du ofte forstyrret av bagateller		
25. Føler du ofte trang til å gråte		
26. Har du vansker med konsentrasjonen		
27. Liker du å stå opp om morgenen		
28. Forsøker du å unngå sosiale sammenkomster		
29. Faller det deg lett å ta bestemmelser		
30. Er du like lys til sinns som tidligere		